

जय श्री माताजी

“आता आपल्याला सहजयोगाकडे एका नव्या पध्दतीने पाहिले पाहिजे, त्यासाठी आपल्याला खूप अशा गोष्टी माहिती करून घेतल्या पाहिजेत. सहजयोग हाच सत्यस्वरूप आहे आणि आपण सत्यनिष्ठ लोक आहोत. जे काही असत्य आहे ते आपल्याला सोडले पाहिजे. कधी-कधी असत्य सोडणे हे फार कठीण होऊन जाते, कारण खूप दिवस आपण असत्याशी निगडित असतो. मग त्या असत्याला सोडणे आपल्याला कठीण होते. परंतु जेव्हा असत्य आपल्याला चिकटलेले असते, तेव्हा आपल्यात शुद्धता येऊ शकत नाही, कारण असत्यता ही एक भ्रामकता आहे आणि ह्या भ्रमातून बाहेर निघण्यासाठी आपल्याला एक निश्चय केला पाहिजे की, जे काही सत्य आहे त्याचा आम्ही स्वीकार करू आणि जे असत्य असेल ते आम्ही सोडून देऊ. हा निश्चय करताच आपल्याला आश्चर्य वाटेल की कुंडलिनी स्वतःच तुमच्यात जागृत झाली आहे. ती हे कार्य करेल आणि तुमच्यासमोर ती स्थिती आणेल की तुम्ही सत्य काय आहे व असत्य काय आहे हे जाणू शकाल, आणि एवढेच नाही तर तुमच्यात ही शक्ती येईल जिच्यामुळे तुम्ही फक्त सत्यालाच प्राप्त करण्याची इच्छा कराल आणि जे काही असत्य तुम्हांला दिसेल ते तुम्ही सोडून द्याल.”

कुंडलिनी पूजा, ५ फेब्रुवारी, १९९०, हैद्राबाद, इंडिया.

प्रतिष्ठान, पुणे, महाराष्ट्र, इंडिया

सहज योग सेंट्रल कमिटी ऑफ इंडिया (SYCCI) ह्यांनी १७ मे २०२० रोजी झालेल्या बैठकीत परम पूज्य श्री माताजींच्या शब्दांच्या व इच्छेच्या विरोधात असलेल्या प्रतिष्ठान पुणेच्या चुकीच्या वापराविषयी चर्चा केली, SYCCI ने यावर चर्चा केली आणि मान्य केले, की अशा सर्व चुकीच्या कृत्यांचे निष्क्रीय साक्षीदार न होता त्यामध्ये सक्रिय भूमिका घेऊन सहज सामूहिकतेस ज्ञान देऊन अशा गोष्टी दुरुस्त केल्या जाव्यात.

प्रतिष्ठान पुणे - सर सी.पी. यांचे चुकीचे आणि अनैतिक हस्तांतरण

परम पूज्य श्री माताजी निर्मला देवी ट्रस्ट (एनडीएसवाय ट्रस्ट) तर्फे केले गेलेले प्रतिष्ठान पुणे चे संपादन श्री माताजींच्या इच्छेनुसार नव्हते. कागदपत्रांवरून असे दिसून येते की प्रतिष्ठान पुणेचे हस्तांतरण श्री माताजींच्या इच्छे नुसार नव्हते तसेच देशाच्या कायदानुसार ही नव्हते:

- सर सी. पी, श्री माताजींची लहान कन्या सौ. साधना वर्मा आणि एनडीएसवाय ट्रस्ट चे ट्रस्टी दिनेश राय आणि अशोक अग्रवाल यांच्या उपस्थितीत परम पूज्य श्री माताजी यांना जाणीव नसताना (निद्रा अवस्थेत असतांना) त्यांच्या बेटांचे ठसे घेऊन प्रतिष्ठान पुणेचे हस्तांतरण एनडीएसवाय ट्रस्ट कडे करण्यात आले. (परिशिष्ट 1 भाग अ) आतापर्यंत प्रतिष्ठान पुणेच्या हस्तांतरणाचा कोणताही व्हिडिओ किंवा पुरावा सहज सामूहिकतेस दिला गेला नाही, जसे इतर तत्सम बदल्यांच्या बाबतीत केले गेले होते.

- सर सी.पी. यांनी जून 1987 मध्ये प्रतिज्ञापत्रात सही केली होती, त्यात असा उल्लेख होता की, प्रतिष्ठानचा वापर केवळ वैयक्तिक उद्देशाने केला जाईल, वैयक्तिक फार्महाऊस निवास आणि कृषी संबंधित बाबींसाठी. ते “आश्रम” किंवा मंदिर म्हणून वापरले जाणार नाही तसेच सार्वजनिक हेतू साठी वापरले जाणार नाही. (परिशिष्ट २)
- श्री माताजींच्या वकिलाने (१९८७ मध्ये) न्यायालयातही निवेदन दिले होते (जेव्हा हे मंदिर कृषी क्षेत्रा मध्ये असल्याचे समजून पुणे जिल्हाधिकारी प्रतिष्ठान पाडण्यासाठी आले होते) की हे त्यांचे वैयक्तिक फार्म हाऊस आहे, मंदिर नाही. जेव्हा उच्च न्यायालयात हे प्रकरण सुनावणीसाठी समोर आले होते, तेव्हा न्यायालयाचा निर्णय श्री माताजींच्या पक्षात होता. (परिशिष्ट ३)

प्रतिष्ठान पुणे - श्री माताजींच्या प्रतिष्ठान वापरा संदर्भातील इच्छांची पूर्तता केली गेली नाही.

- निर्मल विद्या अमृतावर ज्यामध्ये श्री माताजींच्या भाषणांचे सत्य व्हिडिओ, ऑडिओ आणि उतारे आहेत (www.Amruta.org), त्यात उपलब्ध असलेल्या एका भाषणात (<https://www.amruta.org/1988/12/18/pratishthan-showing-the-house-pune-india-1988/>), प्रतिष्ठान दर्शवताना श्री माताजी सहज योगींना, प्रतिष्ठान आणि त्यांच्या वापराशी संबंधित त्यांच्या इच्छा स्पष्टपणे व्यक्त करतात. त्यांचे कुटुंब, मुली आणि जावई यांच्यासाठी असलेल्या खोल्या स्पष्टपणे दर्शवतात. (परिशिष्ट ४)
- असे बरेच योगी आहेत ज्यांनी साक्ष दिली की श्री माताजींना प्रतिष्ठानभोवती योगी नको हवे होते आणि त्यांनी प्रतिष्ठानच्या वेशीजवळ ध्यान करणाऱ्या योगींना आश्रमात जाऊन ध्यान करण्यास सांगितले. त्यांच्या भाषणात (श्री गणेश पूजा, मुंबई, १८ सप्टेंबर १९८८ <https://www.amruta.org/1988/09/18/shri-ganesh-puja-2/>) त्यांनी हे स्पष्टपणे सांगितले यात काही शंका नाही. (परिशिष्ट ५)
- खासगी डोमेनमध्ये इतरही काही कागदपत्रे आहेत जी सिद्ध करतात की श्री माताजींना त्यांच्या मुलींना प्रतिष्ठान देण्याची इच्छा होती.

प्रतिष्ठान पुणे - एनडीएसवाय ट्रस्टकडून अवैध वापर

- तथापि, प्रतिष्ठान पुणे एनडीएसवाय ट्रस्टद्वारे विविध हेतू साठी वापरले जात आहे जे की श्री माताजींच्या इच्छेच्या विरोधात आहे तसेच जमिनीच्या कायदानुसारही नाही आहे. प्रतिष्ठान वापरले जाण्याची काही उद्दिष्ट्ये अशी आहेत:
 - संग्रहालय
 - योगी निवास
 - मोठ्या सामूहीक पूजा
 - सामाजिक कार्यक्रम
 - सहज प्रचार आणि प्रसार
 - आणि इतर बरीच उद्दीष्ट्ये, जी जमिनीच्या आणि त्यांच्या इच्छेच्या विरुद्ध आहेत
- एनडीएसवाय ट्रस्टने आपले नाव गिनीज बुकमध्ये सामाविष्ट करण्यासाठी प्रतिष्ठानचा वापर केला आहे. सर्वात मोठ्या ऑनलाइन ध्यान मेळाव्यासाठी जागतिक रेकॉर्ड आणि बनावट पुरस्कार सहज सामूहीकतेस प्रसारित केले आहेत जे सहज योगा साठी अपमानास्पद आहे. श्री माताजींनी आयुष्यभर अशा प्रकारच्या पुरस्कारांना कधीही प्रोत्साहन दिले नाही.

निष्कर्ष:

सहजयोग श्री माताजी यांना प्रसन्न ठेवून कार्य करतो. सहज योगी म्हणून श्री माताजींना ज्या गोष्टी आवडतात त्या करणे, त्यांच्या सर्व इच्छा आणि सूचना पूर्ण करणे हा आपला धर्म आहे. श्री माताजींनी स्पष्टपणे त्यांच्या कौटुंबिक गरजांसाठी प्रतिष्ठान बांधले आणि प्रतिष्ठान त्यांच्या कुटुंब-मुली, जावई, नातवंड यानी वापरावे अशी त्यांची इच्छा आहे. श्री माताजींची ही इच्छा पूर्ण करणे हे सर सी.पी. यांचे कर्तव्य होते. प्रतिज्ञापत्र व न्यायालयीन खटले देखील दर्शवते की प्रतिष्ठान हे वैयक्तिक हेतूसाठी होते. म्हणून सर सी.पी. यांच्यासाठी प्रतिष्ठान एनडीएसवाय ट्रस्टला अध्यात्मिक केंद्र म्हणून वापरण्यासाठी गुप्तपणे हस्तांतरित करणे हे बेकायदेशीर, जमीन कायद्याच्या विरोधात, श्री माताजींच्या इच्छेविरुद्ध आणि म्हणूनच असहज आणि अधार्मिक होते.

सहज योगी किंवा कोणत्याही सहज ट्रस्ट साठी श्री माताजींच्या इच्छेविरुद्ध याचा वापर करणे अधार्मिक व असहज आहे.

सर्व सभासद, सहज योग सेंट्रल कमिटी ऑफ इंडिया

१८ जुलै, २०२१

परिशिष्ट १

सहज योग्यांची आठवण

अ) श्री माताजींचे अनेक वर्षांपासूनचे लेखापाल श्री. पराग राजे यांची फोन कॉल मुलाखत

(नोंद: पराग राजे हे कित्येक वर्षे श्री माताजींचे वैयक्तिक लेखापाल होते आणि त्यांची नेमणूक द लाइफ इटर्नल ट्रस्ट, चे ट्रस्टी म्हणून श्री माताजीनी केली होती. पराग ही अशी पहिली व्यक्ती होती ज्यांनी सर सी.पी. यांनी श्री माताजी यांना माहीत नसतांना त्या निद्रा अवस्थेत असतांना त्यांची स्वाक्षरी आणि बोटाचे ठसे उचलले याबद्दल सार्वजनिक पणे लिहिले.

ते पराग आणि सर सी.पी. यांच्यातील पुढील देवाण घेवाण मध्ये दिसून येते)

पराग: १९९४ पासून मी गणपतीपुळेसाठी स्वयंसेवक लेखापाल म्हणून सुरुवात केली. काही काळानंतर मी श्री माताजींचे वैयक्तिक लेखापाल झालो. मला आठवत आहे की त्यांनी १५ ऑगस्ट २००३ तारखेला मला नियुक्त केले होते, त्यांनी मला पुणे-प्रतिष्ठानमधील द लाइफ इटर्नल ट्रस्ट चे ट्रस्टी म्हणून नियुक्त केले. सर सी.पी. यांचे श्री माताजींच्या वैयक्तिक आर्थिक निर्णयावर मोठे नियंत्रण होते. सर सी.पी. यांना हवे होते की, कधीतरी सर्वकाही कायदेशीर व्हावे जेणेकरून श्री माताजींचा वित्त पुरवठा वाढत असताना प्रत्येक गोष्ट ऑनलाइन प्लॅटफॉर्मवर जाईल. त्यामुळे श्री माताजींना कोणतीही कायदेशीर समस्या किंवा अधिकारी कडून समस्या उद्भवणार नाहीत. मला वाटते की त्यांनी कायदेशीर अनुपालन बाबतीत सर्व काही व्यवस्थित केले. केवळ कुटुंबाच्या अंतर्गत बाबींमध्ये सर सी.पी. फक्त एकटे जबाबदार होते, सर्व काही त्यांच्या हातात होते.

औषधांबद्दल: होय असे काही वेळा झाले होते जेव्हा श्री माताजी खूप सतर्क होत्या आणि दुसऱ्या दिवशी त्या खूप तंद्री मध्ये आणि बेसावध दिसायच्या. पण सर सी.पी. एक महान व्यक्तिमत्त्व होते, पात्र होते, कोणीही त्यांच्या विषयी चुकीचा तर्क लावू शकत नाही. माझी काहीही वैद्यकीय पार्श्वभूमी नाही त्यामुळे मी या बाबतीत काहीही टीपणी करू शकत नाही. तथापि, कायदेशीर कागदपत्रांच्या बाबतीत अनेक समस्या आहेत. (जसे की विल आणि महत्वाच्या भेटी) त्यांनी श्री माताजींच्या निर्णयांचे अनुसरण केले की नाही ते सांगू शकत नाही. ते ऑडिओ-व्हिड्युअल स्वरूपात करू शकले असते. आजकाल कायदेशीर व्यतिरिक्त कोणत्याही प्रकारच्या शंका टाळण्यासाठी दस्त ऐवजी करणाचे ऑडिओ-व्हिड्युअल रेकॉर्डिंग केले जाते. निश्चितच, श्री माताजी सारख्या महत्वाच्या व्यक्तीसाठी तेच करणे बरोबर होते. पॉवर ऑफ अटर्नी केवळ पत्नी कडून पतीच्या वैयक्तिक बाबी साठीच वैध असते आणि कायदानुसार सार्वजनिक कार्यालयात अधिकार हस्तांतरित करण्यास अधिकृत नसते. त्यानंतर स्वतंत्र कायदेशीर प्राधिकृत कागदपत्र बनवायला हवे होते. आणि सुचवल्याप्रमाणे ऑडिओ व्हिड्युअल चित्रीकरणाने सर्व शंका दूर केल्या असत्या. ह्या सल्ल्याचे अनुसरण का नाही केले गेले हे विचित्र वाटले. अशा ब्लॅकट शक्तींच्या हस्तांतरणाचे दस्ता ऐवज अधिकृत व्यक्तीला देणे पुरावानिशी असले पाहिजे आणि त्याची सत्यता आणि हेतू स्पर्धात्मक नसले पाहिजे. निश्चितच सर सी.पी. सारख्या उच्च व्यक्तींना याची चांगलीच कल्पना होती.

पॉवर ऑफ अटर्नी म्हणूनच परस्पर विसंगत आहे. जर श्री माताजी सावध होत्या व निर्णय घेत होत्या तर मग अशा ब्लॅकट पॉवर ट्रान्सफर दस्त ऐवजाची कुठे आवश्यकता होती? आणि जर श्री माताजींनी त्यांच्या वयानुसार किंवा शरीर संबंधित असमर्थतेमुळे ते दिले तर त्याची सत्यता आणि श्री माताजींची इच्छा सिद्ध होण्यासाठी ते ऑडिओ व्हिड्युअल रेकॉर्ड असणे आवश्यक आहे. भविष्यात वाद विवाद टाळण्यासाठी ही खबरदारी कोणत्याही साध्या सल्लागारा कडून सूचित केली जाते. याचं मला नेहमी आश्चर्य वाटत की सर सी.पी. यांनी सतत ही क्रिया टाळली.

श्री माताजींना जाणीव नसतांना त्यांची स्वाक्षरी किंवा त्यांच्या बोटाचे ठसे घेतले गेले या प्रश्नासंदर्भात. त्या वेळेस, त्यांच्या बोटाचे ठसे घेणे त्यांच्या खोलीत घडले. एकदाच मी दिल्लीत त्यांच्या घरात साक्षीदार झालो

(कागदपत्र प्रतिष्ठानच्या हस्तांतरणाशी संबंधित होते) जेव्हा श्री माताजीना जाणीव नव्हती. खरं तर, मी त्या परिस्थितीची पत्रे लिहिली आहेत, ज्यामध्ये श्री माताजीना काय चालले आहे याची कल्पना नव्हती. कारण खरं तर, श्री माताजींच्या आधीच्या विल कागदपत्राचा मी एक साक्षीदार होतो. श्री माताजींनी त्यांच्या मालमत्तेचे विभाजन दोन्ही मुलींमध्ये बरोबरीने केले होते. परिणामी ती बदलली गेली पण माझ्याकडे त्याबाबतीत वैयक्तिक ज्ञान नाही. पण या विशिष्ट परिस्थितीत मी तिथे होतो, जेव्हा त्यांची सही आणि बोट्यांचे ठसे त्या निद्रा अवस्थेत असतांना घेण्यात आले होते. हे कोणत्याही ज्येष्ठां सोबत होऊ नये. खरं तर मला नाही आवडणार जर काही महत्त्वाचे निर्णय मी निद्रा अवस्थेत असताना किंवा मला जाणीव नसतांना घेतले गेले तर. व्यक्तीने नेहमी जाणिवेत असणे जरूरी आहे.

मुलाखतकार: तुम्ही सर सी.पी. यांना स्वतः करत असल्याचे पाहिले आहे की त्यांनी दुसऱ्या कोणाला बोट्याचे ठसे घेण्यास सांगितले आहे का?

पराग: मला माहित नाही. मी भारतीय परंपरेचे पालन केले की तुम्ही सर्वदा गुरुकडे न पाहणे, परंतु त्यांच्या चरणांकडे पाहणे. मी त्यांच्या चरणांचे निरीक्षण करण्यापेक्षा जास्त काही करू शकलो नाही. बहुधा सर सी.पी. त्यांच्या शेजारी बसलेले असायचे. पण जेव्हा त्या झोपल्या तेव्हा हे घडले. परंतु इतर परिस्थितींमध्ये जेथे समान अशी कागदपत्रे तयार केली गेली, ती त्यांच्या शयनकक्षात केली गेली, जिथे बऱ्याच लोकांना प्रवेश नव्हता.

मुलाखतकार: या परिस्थितीबद्दल तुम्ही दिल्लीत साक्षीदार आहात, तुमच्याशिवाय कोण उपस्थित होते?

पराग: मला आठवते की सर्व राष्ट्रीय ट्रस्टी तिथे होते, सर सी.पी. तिथे होते, साधना दीदी तिथे होत्या, दिनेश राय, अशोक आणि नेशनल ट्रस्टचे इतर असे ट्रस्टी तिथे होते.

मुलाखतकार: वर्ष आठवते का?

पराग: जर मला चांगले आठवत असेल तर ते २०१० होते. ते डिसेंबर जवळ होते, कारण मला आठवते सर सी.पी. यांनी

त्यावेळी नॅशनल ट्रस्टची बैठक बोलावली आणि तिथे संगीताचा कार्यक्रमही झाला. काय आहे त्या ट्रस्टच्या बैठकीबद्दल लक्षात घेण्याजोगे म्हणजे श्री माताजींच्या नावाखाली सर्व काही ठरवले गेले होते. पूजा नॅशनल ट्रस्टच्या अखत्यारीत असतील आणि कोणीही त्यांच्या परवानगी शिवाय पूजा करू शकत नाही. सर सी.पी. आणि साधना दीदी तिथे होते, मला याबद्दल निषेध करण्याची हिम्मत मिळाली आणि मी म्हणालो की, हा भक्त आणि श्री माताजी यांच्यातील एक अध्यात्मिक बंध आहे, कोणीही पूजा साजरी करण्याविषयी नियंत्रणात नसावे, अर्थातच हे अनुसरण करणे सर्वांसाठी माहितीपूर्ण प्रोटोकॉल असावे, परंतु पूजनांबद्दलचा अधिकार पकडून ठेवणे हा सामुहीकता आणि श्री माताजी यांच्यात अस्तित्वात असलेला पूल ओलांडण्यासारखे आहे. तर, या संदर्भात सक्रिय देवाणघेवाण झाली आणि मला वाटते की तो चमत्कार होता की शेवटी याबद्दल निर्णय झालाच नाही. सर सी.पी. यांनी शेवटी निर्णय घेतला की हे करण्याची आवश्यक मनोवृत्ती कदाचित नाही. श्री माताजी तिथे सभेला उपस्थित नव्हत्या, पण घरात वरच्या मजल्यावर होत्या आणि त्यांच्या जाण्यापूर्वी झालेल्या नॅशनल ट्रस्टची ही शेवटची बैठक होती. तर सर सी.पी. यांनी विषय दुसरीकडे निर्देशित केला आणि निर्णय झाला नाही.

मुलाखतकार: आपल्याला वेगळी कोणती अशी परिस्थिती आठवते का जेव्हा आपण बघत असताना किंवा साक्षीदार असताना श्री माताजींच्या परवानगी शिवाय त्यांची स्वाक्षरी किंवा बोट्यांचे ठसे घेतले गेले?

पराग: अशी आणखी एक परिस्थिती होती जेव्हा वैयक्तिक बाबीं बाबत काही कागदपत्रे श्री माताजींना अधिकृततेसाठी सादर केली होती. नोटरीने मला सांगितले की अशा प्रकारे काम करणे हे माझ्या व्यवसायाच्या विरुद्ध आहे कारण आई सचेत अवस्थेत नाहीत आणि ती सर सी.पी. सरांची आज्ञा होती, अशी परिस्थिती

आमच्यासाठी खूप लाजिरवाणी होती. मला अजून एक परिस्थिती आठवते, जेव्हा श्री माताजी सचेत होत्या, तेव्हा तिथे बदलीचे कागदपत्र होते किंवा असे काहीतरी वैयक्तिक स्वरूपाचे कागदपत्र होते आणि त्यांनी माझ्याकडे पाहिले आणि म्हणाल्या, "तुला या गोष्टीची माहिती आहे का?" जणू त्या अप्रत्यक्षपणे मला विचारत आहेत की या दस्त ऐवजाला माझी संमती आहे का? मी खूप कठीण परिस्थितीत होतो कारण सर सी.पी. यांच्या विरोधात मी जाऊ शकत नव्हतो. श्री माताजींच्या तुलनेत मलाही कमी माहिती होती, परिणामाची मलाही जाणीव नव्हती. त्यांनी त्यावर स्वाक्षरी केली पण ती शेवटची वेळ होती जेव्हा मी श्री माताजींना सचेत अवस्थेत स्वाक्षरी करतांना पाहिले. त्यावेळी त्यांनी माझ्याकडे पाहिले आणि मला वाटले की जणू काही त्या माझी परीक्षा घेत होत्या आणि मला असे वाटले की मला भिंतीवर लोटले आहे.

मुलाखतकार: तुम्हाला असे काही दुसरे महत्त्वाचे कागदपत्र माहित आहेत का जे की तुम्ही सांगितल्याप्रमाणे अशा परिस्थितीत बनवले गेले जेव्हा आई सचेत अवस्थेत नव्हत्या.

पराग: काही लोक म्हणतील की मी पक्षपाती आहे, परंतु मला वाटते की संपूर्ण राष्ट्रीय ट्रस्ट ची निर्मिती आईंच्या अस्सल संमती शिवाय केली गेली होती. मला आठवते की सर सी.पी. यांनी मला सांगितले होते की अशी प्रणाली तयार करा जेणेकरून भारताचा उत्तर भाग कुटुंबातील एका शाखेच्या अंतर्गत असेल (साधना दीदी) आणि दक्षिण भाग इतर कौटुंबिक शाखेत (कल्पना दीदी). तथापि त्यानंतर त्यांनी नॅशनल ट्रस्टची स्थापना केली आणि हे स्पष्ट झाले की त्यांना सर्व ट्रस्ट एका विशिष्ट शाखेच्या ताब्यात हवे होते. अरुण प्रधान, एक ज्येष्ठ सहज योगी होते त्यांनी सरांना चेतावणी दिली की "हा सहज योग नाही. हे राजवाड्यांचे राजकारण आहे."

(आम्हाला फोन कॉलमध्ये समस्या आल्या आणि दुसऱ्या दिवशी पुढे जाण्याचे मान्य केले गेले)

पराग: सहज योगींनी स्वतःची विध्वंसक क्रिया आणि सरकारी अधिकाऱ्यांना अज्ञात तक्रार पत्र लिहिल्यामुळे, ट्रस्टला अडचणीचे निमंत्रण येऊ शकले असते आणि धर्मादाय आयुक्त यांकडून कार्यवाही होऊ शकली असती. कारण ते विविध अधिकाऱ्यांकडून काटेकोरपणे तपासले जात होते. अशी काही उदाहरणे होती, की काही निर्णय घेतल्यामुळे आणि काही निनावी कागदपत्रे जी तयार केली गेली म्हणून त्यांना सरकारचा हस्तक्षेप होण्याची जोखीम होती. म्हणून या गोष्टी सार्वजनिक करण्यापेक्षा घरात बसून परिस्थितीचे वर्गीकरण करणे चांगले होते. बऱ्याच गोष्टींचा परिणाम गुन्हेगारी प्रकरणा पर्यंत जाऊ शकत होता आणि त्यावेळी श्री. माताजी अध्यक्ष होत्या. मूर्खपणा इतका होता की यापैकी बरेच लोक त्यांच्या कृतींचे परिणाम मोजत नव्हते. त्यामुळे ती खूप आव्हानात्मक वेळ देखील होती.

ब) धनेश पराडकर, भारतातील सहज योगी

"मी प्रतिष्ठानमध्ये होतो तेव्हा श्री माताजींना योगींचा एक गट गेटजवळ घराकडे हात करून ध्यान करताना उभा असलेला दिसला. या सहज योगींना श्री माताजींनी प्रतिष्ठान सोडून जाण्यास सांगितले आणि पुण्यातील सहज योग केंद्रात किंवा त्यांच्या प्रतीमे समोर घरी ध्यान करा असे सांगितले. श्री माताजींना प्रतिष्ठान हे सहज कार्याचे ठिकाण म्हणून नको होते कारण ते त्यांचे कौटुंबिक घर होते आणि त्यांची निवृत्त होण्याची जागा होती.

क) डॉ एस सी निगम, भारतातील सहज योगी

श्री माताजी स्वतः यांना म्हणाल्या होत्या की प्रतिष्ठान हे त्यांचे वैयक्तिक घर आहे आणि म्हणाल्या की कमीतकमी एक तरी घर त्यांच्यासाठी आणि त्यांच्या कुटुंबासाठी सोडले पाहिजे. श्रीमाताजींनी हे ही सांगितले की ते त्यांचे वैयक्तिक घर असल्याने, त्यांना सहज योग्यांकडून घरासाठी कोणतेही योगदान नको होते.

परिशिष्ट २

सर सी.पी. यांनी १९८७ मध्ये स्वाक्षरी केलेले प्रतिज्ञापत्र

श्री माताजींच्या विनंतीनुसार सर सी.पी. यांनी १९८७ मध्ये प्रतिज्ञापत्रात स्वाक्षरी केली ज्यामध्ये ते वचन देतात की प्रतिष्ठान ही कौटुंबिक मालमत्ता म्हणून राहिल आणि आश्रम किंवा मंदिर म्हणून वापरली जाणार नाही.

AFFIDAVIT

I, Chandrika Prasad Srivastava, presently employed as the Secretary-General of the International Maritime Organization of the United Nations system, with Headquarters at 4 Albert Embankment, London, United Kingdom, do hereby declare and affirm on oath as follows:

1. That at my request and with my full concurrence, my wife, Mrs. Nirmala Srivastava, has built a farm house on plot bearing Survey No.94/2 in Village Warje, Haveli Taluqa, District Pune, India.
2. That the aforesaid premises will be used solely as our private farm house residence and for our private research regarding plants, flowers and other agriculture related matters.
3. That the aforesaid premises are not intended to be used and will not be used as an "ashram" or a temple or as a place for any other public purpose whatsoever.

SWORN at 15/19 Kingsway,
London, WC2B 6UU England,
this 5th day of June
1987

Before me:

W.B. Kennis.
Not Pub.

प्रतिज्ञापत्र मराठी अनुवाद

मी चंद्रिका प्रसाद श्रीवास्तव, सध्या संयुक्त राष्ट्र प्रणालीच्या आंतरराष्ट्रीय सागरी संस्थेच्या महासचिव पदी कार्यरत आहे. ज्याचे मुख्य कार्यालय, ४, अलबर्ट टटबंध, लंडन, युनायटेड किंग्डम येथे आहे, ह्या द्वारे प्रतिज्ञा पूर्वक पुढिलप्रमाणे घोषणा व पुष्टि करत आहे:-

१. असे कि, माझ्या विनंती वरून आणि माझ्या पूर्ण सहमती ने, माझी पत्नी श्रीमती निर्मला श्रीवास्तव ने भारताच्या पुणे जिल्ह्याच्या, तालुका हवेली च्या, वार्जे गावातील सर्वे संख्या ९४/२ च्या भूखंडावर एक फार्महाऊस बांधले आहे.
२. असे कि, उपरोक्त परिसराचा उपयोग केवळ आमच्या खाजगी फार्महाऊस, निवासस्थान स्वरूपात, झाडे, फुले आणि अन्य शेती संबंधित बाबीं साठी, आमच्या खाजगी संशोधना साठी केला जाईल.
३. असे कि, उपरोक्त परिसराचा उपयोग "आश्रम" म्हणून केला जाणार नाही तसेच ना हि ह्याचा उपयोग आश्रम, मंदिर अथवा अन्य कोणत्याही सार्वजनिक उद्देशासाठी केला जाण्याचा काही हेतू आहे.

१५/१९ किंग्सवे, लंडन,
डब्लू सीरबीड्यूयू इंग्लैंड.
दिनांक १५ जून १९८७
ला प्रतिज्ञा घेतली.

हस्ताक्षर
सी पी श्रीवास्तव

माझ्या समक्ष:
हस्ताक्षर
डब्लू बी कैनास
नोटेरी पब्लिक

परिशिष्ट ३

योगी महाजन यांच्या आठवणी

<https://www.amruta.org/recollections/chapter-3-1987-may-australia/?highlight=Ganesha-like%20lawyer>

गणेशांसारखा - वकील

२८ मे १९८७ रोजी पुणे जिल्हाधिकार्यांच्या प्रतिष्ठान पाडण्याच्या आदेशाविरुद्ध दाखल झालेल्या खटल्याची ही कहाणी आहे, कारण अधिकाऱ्यांनी हे गृहित धरले की ते एक मंदिर आहे, आणि तसे असले तर ते कृषी क्षेत्रात बांधले जाऊ शकत नाही. श्री माताजींची विनंती होती की ते त्यांचे वैयक्तिक फार्म हाऊस आहे आणि मंदिर नाही आहे. (श्री माताजींनी भात आणि सूर्यफूल दोन्ही शेतीची पिके तिथे लावली होती).

जेव्हा हा विषय उच्च न्यायालयात सुनावणीसाठी आला तेव्हा श्री माताजींचा वकील न्यायालयात नव्हता. एक तरुण मुलगा वकील सारखा पोशाख घातलेला न्यायाधीशांसमोर आला आणि त्यांना खटला डिसमिस करण्याची आणि एका तासाने सुनावणी पुढे ढकलण्याची विनंती केली. गणेशांसारख्या वकीलाने कसं तरी दुसऱ्या कोर्टात खटला चालवत असलेल्या श्री माताजींच्या वकीलाला शोधून काढले आणि त्यांना उच्च न्यायालयात घेऊन आले. या खटल्याचा निर्णय श्री माताजींच्या बाजूने लागल्यानंतर, गणेशांसारखे वकील गायब झाले. ते कोण होते हे कोणालाही माहित नव्हते आणि कोणीही त्यांना आधी पाहिले नव्हते.

योगी महाजन

परिशिष्ट ४:

श्री माताजी योगींना १९८८ मध्ये प्रतिष्ठान दाखवत आहेत

<https://www.amruta.org/1988/12/18/pratishthan-showing the house pune india-1988/>

.....आता हा **माझ्या मोठ्या मुलीचा फ्लॉट आहे**. येथे एक डब्ल्यूसी आहे, येथे अतिथी डब्ल्यूसी आहे. [आई मराठीत काहीतरी बोलतात] आणि **आता हा तिचा फ्लॉट आहे**. (सहज योगी: फ्लॉट) फ्लॉट. तिथे अतिथी डब्ल्यूसी आहे. आणि येथे आमच्याकडे आहे? फ्लॉटच्या आत, तर तिथे वैयक्तिक आहे. जे इथे येतात ते इथे बसू शकतात. तिथे जेवणाची खोली आहे आणि तिथे मागे स्वयंपाकघर आहे. ही इथे मोकळी जागा आहे आणि **हे मुलांच्या अभ्यासासाठी आहे**.

हा मुलांचा अभ्यास आहे आणि **तिला दोन मुलं आहेत. तर हे दोन त्यांच्यासाठी शयनकक्ष आहेत**. (सहज योगी: आणि ही खूप ताजी हवा आहे, आई) होय ताजी आहे. खूप ताजी. चैतन्य खूप चांगले होते. अशा प्रकारे मी ही जमीन विकत घेतली. **हे एका मुलीसाठी आहे**. आणि तिथे आमची बाल्कनी त्या साइडला आणि आपणास (ऐकू नाही आले) इकडून जावे लागेल. आणि हा एक. [ऐकू नाही आले] ती बाल्कनी आहे. हे आहे. हे मी पुन्हा येथे ठेवले आहे अजूनही झाकले आणि भरले जाण्यासाठी. ठीक आहे तुम्ही दोघे इथे आहात. **माझ्या नातवंडांसाठी या दोन खोल्या आहेत. हे कल्पनाचे घर आहे. कल्पनाचा फ्लॉट** आणि हे आहे [ऐकू नाही

आले]. संगीताची आवड [ऐकू नाही आले] आणि हे टेलिव्हिजन [ऐकू नाही आले] आहे. **त्यासाठी ह्या दोन खोल्या.** [ऐकू नाही आले] **माझ्या जावई साठी** (सहज योगी: आपल्याला निव्व्या काचा आई आवडतात) [ऐकू नाही आले] (सहज योगी: श्री माताजी, इतके सुंदर घर) खरोखर? (सहज योगी: खरोखरच दैवी.) आणि **ही आमची स्टोअर रूम आहे. कल्पनाची. आणि हे तिचे घर, फ्लॉट आहे.** आणि तिथे बाहेर एक गॅलरी आहे. मुली व्हाव्यात [ऐकू नाही आले] (सहज योगी: मी? काही पितळ वापरले) आणि आमच्याकडे सर्व आहेत, मी सर्व पितळ वापरले [ऐकू नाही आले]. आणि इतर सर्व गोष्टींपेक्षा पितळ स्वस्त आहे भारतात. म्हणून मी पितळ वापरला आहे (सहज योगी: [ऐकू नाही आले] म्हणून मानला जातो) म्हणून .. [ऐकू नाही आले] या. आपण सर्व नंतर बोलू शकता. नमस्कार. घर आवडले. आवडले ते (सहज योगी: ते म्हणतात [ऐकू नाही आले] दररोज) आपण इथेच रहा. ठीक. चांगली युक्ती. मुलांसाठी अशी लक्झरी पुढे तर आपण हे करू शकता. [ऐकू नाही आले] **हा माझ्या मोठ्या मुलीचा फ्लॉट आहे. आणि मग धाकट्या मुलीच किचन त्या बाजूला आहे. मला म्हणायचं आहे की शक्य तितका वापरण्याचा प्रयत्न करा. हा माझ्या मोठ्या मुलीचा फ्लॉट आहे.** सोबत या. हा फक्त कॉरिडॉर असेल. (सहज योगी: निव्व्या काचा वापरण्याचे काही कारण आहे?) हा. कमी नाही. प्रति चौरस फूट फक्त 4 रुपये. त्या स्वस्त आहेत. आपण जर त्या डिझाइन सोबत घेतल्या तर स्वस्त आहेत. तिथे सपाट आहेत. (सहज योगी: खूप छान) त्यांच्यासाठी हा हॉल आहे. **हे सामान्य पाहुणे आहेत. या दोघांसाठीही सारखा. एक खाली येतो, एक वर जातो. अशा प्रकारे.** तर हा हॉल [ऐकू नाही आले] ड्रॉइंग रूम आणि जेवणाच्या खोलीकडे गेला या बाजूला आणि हे मला करायचे आहे भिंतींवर रंग. [ऐकू येत नाही] (सहज योगी: [ऐकू येत नाही]) खरोखर? (सहज योगी: [ऐकू येत नाही]) मला माहित नाही. पण असे लोक देव असतात. [ऐकू येत नाही]. पण हा जेवणाचा सेटअसला पाहिजे. मला इथूनही लाकूड घ्यावे लागेल (सहज योगी: होय श्री माताजी) तुम्ही विचारता का त्यांना? तुम्ही त्यांना बोलवा आणि सांगा वरच्या हॉलमध्ये इथे बरेच लाकूड पडलेले आहे. ठीक आहे. पाहा ही एक गोष्ट आहे जी मी बनवलेली आहे. **काय म्हणता तुम्ही त्याला स्विमिंग पूल तयार करण्यासाठी.** हे एक [ऐकू येत नाही] फक्त त्याला आधार देण्यासाठी आहे. तर हे एक आणि तिकडे डायनिंग रूम आहे. आणि आम्ही काही कलाकार मिळवण्याचा प्रयत्न करीत आहोत. येथे आणि येथे काही चित्रे काढा (सहज योगी: वाह) (सहज योगी: काही सहज योगी आहेत ज्यांना राहायला आवडेल) खरंच? [ऐकू येत नाही] ते आवडेल. **हे माझे आहे. तेथे कॉमन आहे मुलांचे. पाहुण्यांसाठी कॉमन. जेवणाची खोली, ती ड्रॉइंग खोली. कारण ते देखील जास्त लोकप्रिय लोक आहेत.**

..... अशा प्रकारे आम्ही दुसऱ्या मजल्यावर बनवत आहोत. [ऐकू येत नाही]. **ते ठीक आहेत. हे दुसऱ्या मुलीचे घर आहे.** [ऐकू येत नाही]. तूझ काय झालं आहे. अरे देवा. आपण दुसऱ्या मार्गाने का नाही येत. [ऐकू येत नाही] सोबत या. जे आहेत त्यांच्यासाठी?? (सहज योगी: होय श्री माताजी. अजून दोन). **इथे देखील अतिथी डब्ल्यूसी आहे.** हे आमचे [ऐकू येत नाही] आहे. **धाकट्या मुलीचे** आता ते पहा.

..... अधिक मनोरंजक गोष्टी पाहूया. **तर येथे ड्रॉइंग रूम आणि जेवणाची खोली आहे. आणि हा मुलांसाठी स्टडी रूम आहे. हा अभ्यासाचा रूम. आणि यासाठी पुन्हा दोन शयनकक्ष आहेत दोन मुलांसाठी** [ऐकू येत नाही]. एकाच वेळी. हो नक्कीच .. [ऐकू येत नाही] **हा मुलासाठी आहे. ही त्याची बालकनी आहे आणि ती येथे आहे.**

..... (सहज योगी: [ऐकू येत नाही] आतमध्ये किती बेडरूम आहेत?) १४ म्हणू शकता कारण १० तिथे २ - १ माझे आहे. १ माझ्या पतीचे आहे. [ऐकू येत नाही]. १०, ३ येथे आणि १ [ऐकू येत नाही] ४... १४ हा चांगला आकडा आहे. ठीक आहे.

परिशिष्ट ५:

श्री गणेश पूजा, मुंबई, १८ सप्टेंबर १९८८ (वेळ: १:०२:१० ते १:०३:४५)

<https://www.amruta.org/1988/09/18/shri-ganesh-puja-2/>

श्री माताजींच्या भाषणाचा अंश:

“आता मी हे शेवटचं सांगते परत की, आमच्या घरी. प्रतिष्ठान मधे, हे माझं राहतं घर आहे. आणि हे माझं खाजगी घर आहे. त्याच्यात कोणीही सहजयोग्यांनी यायचं नाही. ते कुठुनही मुद्दामहून ही यायचं आणि नामुद्दामहि यायचं नाही. कोणीही मला तिथे भेटायला यायचं नाही, एकाहि माणसाने. मी जरी म्हटलं भेटायला या तरी यायचं नाही. आणि जर मला बोलवायचं असलं तर मी काहीतरी विशेष व्यवस्था करेन. कोणीही तिथे येऊन माझा वेळ घ्यायचा नाही. फालतूमधे बसायचं नाही. काहीतरी कामात असलं पाहिजे. कुठुनही आले तरी आता त्यांना मज्जाव होणार आहे. कुणीही यायचं नाही. मला काम आहे. मला सुध्दा थोडा वेळ पाहिजे ना. तेव्हा इथे मुळीच यायचं नाही आणि पुढे ही यायचं नाही. कारण माझे जेव्हा कुटुंब चे लोक तिथे येतील, तिथे जर शंभर माणसांची रोज रांग लागेल, त्यात अर्ध्यांना भुताने धरलेलं आहे, अर्ध्यांना आणखीन कसला तरी त्रास आहे, थोडे बहुत पैसे बिसै घ्यायला आलेले आहेत. अशा लोकांना बघून काय होईल आमची स्थिती... असं करायचं नाही. ते माझं स्वतः च खाजगी घर आहे आणि तेवढं माझ्यापुरतं राहू दे. बाकीच सगळं आहेच पब्लिक. आता मी सगळ्यांना निक्षून सांगितलं आहे आणि सगळ्या लीडर्सनी लक्षात ठेवायचं की कोणी मनुष्य तुमच्याकडे आला तर मी त्याला भेटणार नाही, उलट हे लोक जर त्यांना रागावले तर तुम्ही त्यांना रागवायचं नाही.”